

İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Değişime Karşı Direnci Azaltma Yöntemlerini Uygulama Düzeyleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Değişime Karşı Direnci Azaltma Yöntemlerini Uygulama Düzeyleri Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23426>

Özet

Bu ölçek, Süleyman Göksoy tarafından 2010 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde tamamlanan bir Doktora Tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin temel amacı, ilköğretim okulu yöneticilerinin, öğretmenlerin örgütsel değişime karşı direnci azaltmak için uyguladıkları yönetsel stratejilerin düzeylerini ölçmektir. Ölçek, toplamda 38 maddeden oluşmakta olup, yöneticilerin bu direnci yönetme kapasitesini yansıtan dört farklı alt boyutu içermektedir.

Ölçek, yöneticilerin iletişim becerilerini, destekleyici rollerini, vizyonları ve personelin karara katılmaları sağlama çabalarını değerlendirir. 5'li Likert Ölçeği formatında derecelendirilmiştir ve edütim yönetimi alanında değişim süreçlerinin etkinliğini artırmayı hedefleyen araştırmacılar için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, Değişim Yönetimi, Değişime Karşı Direnci, İlköğretim Yöneticileri, Ölçek Geliştirme, Liderlik, Örgütsel Değişim.

Yazarlar

Süleyman Göksoy

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, ilköğretim okulu yöneticilerinin, kurumsal değişim süreçlerinde öğretmenlerin gösterdiği direnci azaltmaya yönelik uyguladıkları yöntemlerin etkinlik düzeylerini sistematik olarak belirlemektir. Ölçek, yöneticilerin bu stratejileri ne sıklıkla ve ne kadar etkili kullandıklarını nicel olarak ortaya koymayı hedefler.

Özellikle eğitim kurumlarında sıkça karşılaşılan yenilik ve reform uygulamalarına karşı oluşan personel direncini yönetme becerisi, okul başarıları için kritik öneme sahiptir. Ölçek, yöneticilerin direnci yönetimi stratejilerini (edütim, iletişim, destek ve vizyon oluşturma) ne ölçüde benimsediğini ve uyguladıklarını ölçerek, uygulama düzeylerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerini toplamayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, örgütsel değişim yönetiminde kritik rol oynayan ve teorik literatürle uyumlu dört temel alt boyutu ölçmektedir. Bu alt boyutlar, yönetici davranışlarındaki değişim direncini yönetme kapasitesini yansıtır ve toplam 38 maddeden oluşur:

Eğitim ve Karara Katılımı Sağlama: Değişimin nedenlerini açıklayarak ve personeli karar alma süreçlerine dahil ederek direnci azaltma çabaları.

İletişim: Değişim hakkındaki bilgileri şeffaf, zamanında ve etkili bir şekilde aktarma becerisi.

Kolaylaştırma ve Destek: Değişimin getirdiği zorlukları hafifletmek için zaman, kaynak ve duygusal destek sağlama.

Vizyon: Değişimin uzun vadeli faydalarını ve okulun gelecekteki durumunu netleştirme, sürekli bir değişim kültürünü yerleştirme.

Geçerlik

Orijinal kaynaktan ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair spesifik istatistiksel sonuçlar (örneğin, faktör yükleri, uyum indeksleri) doğrudan belirtilmemiştir. Ancak, ölçek bir Doktora Tezi kapsamında geliştirildiği için, yapı geçerliği ve içerik geçerliği çalışmalarıyla detaylı bir şekilde yürütülmüş olması beklenmektedir.

Ölçeğin yapısal geçerliği, dört faktörlü yapının teorik çerçeve ile uyumunu destekleyen faktör analizi yöntemleri ile test edilmiştir. İçerik geçerliği ise uzman görüşleri alınarak sağlanmalıdır. Kullanılan 38 madde, yöneticilerin direnç azaltma yöntemlerini uygulama düzeylerini kapsamlı bir şekilde örneklemektedir.

Güvenirlik

Kaynak materyalde ölçeğin güvenilirlik katsayısına (örneğin, Cronbach Alfa değeri) doğrudan yer verilmemiştir. Ölçek geliştirme sürecinde, iç tutarlılık analizlerinin yapıldığı varsayılmalıdır. İç tutarlılık, maddelerin aynı yapıyı ölçme tutarlılığına gösterir ve yüksek olması ölçeğin güvenilirliğini destekler.

Bu tür ölçeklerde güvenilirlik çalışmaları genellikle pilot uygulamalar sonrasında gerçekleştirilir. Yüksek madde sayısı (38 madde) ve net alt boyut ayrımı, ölçeğin tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretme potansiyelini artırmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Değişime Karşı Direnci Azaltma Yöntemlerini Uygulama Düzeylerini ölçen 38 maddeden ve faktör analizi sonucunda belirlenen dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bu faktörler ve madde dağılımları şöyledir:

Eğitim ve Karara Katılımı Sağlama (18 Madde): Öğretmenlerin değişim sürecinin aktif destekçileri olmaları sağlanır ve değişimle ilgili eğitimler sunulur.

İletişim (6 Madde): Olabilecek olumsuzluklara rağmen değişimin verimli bir şekilde gerçekleşmesi için şeffaf ve açık iletişim çabaları gösterilir.

Kolaylaştırma ve Destek (6 Madde): Öğretmenleri doğrudan ilgilendiren konular zamanında iletilir ve değişimle başa çökmeleri için gerekli kolaylaştırma ve destek sağlanır.

Vizyon (8 Madde): Sürekli bir değişim kültürü anlayışı yerleştirilir ve değişimin okulun geleceğine yönelik vizyonu net bir şekilde aktarılır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Öz Bildirim Likert Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: İlköğretim Okulu Yöneticileri (Müdürler ve Müdür Yardımcıları)

Yaş Grubu: Çalışan yetişkinler (Okul yöneticileri)

Popülasyon Detayları: Ölçek, Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde hazırlanan tezin örneklem grubunda yer alan ilköğretim okulu yöneticileri ve öğretmenleri üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Uygulama, 5'li Likert Ölçeği formatında gerçekleştirilir. Derecelendirme seçenekleri şöyledir: 1=Her Zaman, 2=Çoğu Zaman, 3=Bazen, 4=Nadiren, 5=Hiçbir Zaman. Yüksek puanlar, yöneticinin direnç azaltma yöntemlerini daha az uyguladığı anlamına gelmektedir.

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Test Yaşı: 2010

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir Doktora Tezi çalışmasının ürünüdür. Ticari kullanım veya geniş çaplı araştırmalarda kullanım için sorumlu yazar (Süleyman Göksoy) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Göksoy, S. (2010). *İlköğretim okulu yöneticilerinin değişime karşı direnci azaltma yöntemlerini uygulama düzeylerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri (Doktora tezi)*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Sorumlu Yazar İletişim: goksoys@hotmail.com

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ilkogretim-okulu-yoneticilerinin-degisime-karsi-direnci-azaltma-yontemlerini-uygulama-duzeyleri.pdf

İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Değişime Karşı Direnci Azaltma Yöntemlerini Uygulama Düzeyleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

38 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır.

Eğitim ve Karara Katılımı Sağlama (18 m): Öğretmenlerin değişim sürecinin aktif destekçileri olmaları sağlanır.

İletişim (6 m): Olabilecek olumsuzluklara rağmen değişimin verimli bir şekilde gerçekleşmesi için çaba gösterilir.

Kolaylaştırma ve Destek (6 m): Öğretmenleri doğrudan ilgilendiren konular zamanında iletilir.

Vizyon (8 m): Sürekli bir değişim kültürü anlayışı yerleştirilir.